

Výroční správa

Obce KOPERNICA

za rok 2013

Základná charakteristika Obce Kopernica

„Obec je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Obec je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.“

Geografické údaje :

Obec Kopernica leží 8 km na juhozápad od Kremnice, v Kremnických vrchoch, v úzkej doline Kopernického potoka. Kremnické vrchy, teda aj celý chotár obce je sopečného pôvodu a tvoria ho andezity, ryolyty a bentonitové íly. Zo sev. strany dolinu uzatvára náhorná rovina zvaná Šajba, na západnej strane ju lemuje vrch Barnardov, Staré výšavy a Perdekov kopec, na východnej strane vrch Homola, Halušková a Čertov vrch. Väčšinou odlesnený, vo vrcholových častiach zarovnaný chotár sa na západnom okraji prudko zvažuje do doliny Slaského potoka. V slabom lesnom poraste prevláda smrek. Chotár má prevažne hnedé lesné pôdy. Nadmorská výška chotára sa pohybuje od 884,3 m (Barnardov) do 440 m, stred obce má do 500 m nadmorskej výšky. Chotár predstavuje rozlohu 1755 ha, z toho: poľnohospodárska pôda 838 ha, lesné pozemky 863 ha, vodné plochy 5 ha a zastavaná plocha 38 ha. Obec je dlhá 4,5 km.

V obci Kopernica sa nevykonávajú hydrometeorologické merania, preto pre obec Kopernica sa uvádzajú rovnaké údaje, ako sú namerané v Kremnici. Podnebie všeobecne môžeme označiť ako chladné až mierne. Priemerná ročná teplota vzduchu je 6,4 °C , priemerná januárová teplota vzduchu je - 3,4 °C a júlová je 16,3 °C. Absolútne teplotné januárové minimum sa uvádza - 26 °C a absolútne teplotné augustové maximum 32,4 °C.

V priemere za rok sa tu vyskytuje 21 letných dní s najväčšou teplotou aspoň 25 °C , 139 mrazových dní s najmenšou teplotou menšou ako 0 °C a 48 ľadových dní s najväčšou teplotou menšou ako 0 °C.

Zrážky sú veľmi premenlivým meteorologickým prvkom. Minimálny ročný úhrn zrážok dosiahol len 500 mm. Maximálny ročný úhrn zrážok dosiahol 1230 mm. K výskytu zrážok o úhrne 1 a viac mm dochádza počas 117 – 124 dní.

Snehová pokrývka sa vyskytuje zhruba od polovice novembra do konca marca , občas prerušovane. V priemere trvá 80 dní , no sú roky, keď sa ich počet zvýši na 150 dní, ale sú roky, keď počet dní so snehovou pokrývkou dosiahne len 40 dní. Priemerná výška snehovej pokrývky je 23 cm.

Demografické údaje:

- Trvalo bývajúci obyvatelia-podľa produktívneho veku

K 31. 12. 2013 obec eviduje 422 obyvateľov prihlásených na trvalý pobyt

vek	počet obyvateľov
Predproduktívny vek	82
Produktívny vek	266
Poproduktívny vek	74

- Národnostné zloženie obyvateľstva

Národnosť	Počet obyvateľov
Slovenská	384
Maďarská	1
Rómska	7
Česká	4
Nemecká	22
Ostatné,nezistené	4

- Obyvateľstvo podľa náboženského vyznania

Rímskokatolícka cirkev	360
Pravoslávna cirkev	1
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	4
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	10
Bez vyznania	41
Nezistené	6

Ekonomické údaje:

- K 31. 12. 2013 v obci Kopernica bolo 56 obyvateľov evidovaných na ÚPSVaR, kde sa uchádzali o zamestnanie.
- Percento nezamestnanosti sa pohybuje okolo 25 %.

Symboly obce :

- erb obce
- vlajka obce
- pečať obce
- štandarda

História obce :

Obec Kopernica vznikla v 1. polovici 14. storočia . Prvý raz sa spomína r.1349, keď zemepán a ostrihomský arcibiskup povolil tunajším osadníkom vykúpiť sa z roboty za 40 zlatých ročne. Tunajšími osadníkmi boli sem pozvaní nemeckí drevorubači a uhliari. Meno obce Kopernica v rôznych historických obdobiach a jazykoch má rôzne alternatívy. V r.1444 sa uvádza ako Kaproncza, r.1773 Koprenicza, r.1808 Kopernica, maďarsky Barskapronca. Pôvod mena obce nie je doložený prameňmi. Môžeme sa iba domnievať, že pochádza z latinského slova Capra, čo znamená koza. Dôvod by bol vysvetliteľný, lebo toto skromné zviera v tvrdých horských podmienkach mohlo byť živiteľom rodín. Iným predpokladom je slovanský názov rastliny – koper = kôpor alebo nemecký názov medi das Kupfer v miestnom nárečí „Koper“, čo by značilo hľadanie medi. No nemecké obyvateľstvo svoju obec nazvalo Deutsch Litta . V domácom nárečí in der Leiten sa vyslovovalo ei dá Litta čo znamená ľudia. Nemecký názov obce Deutsch Litta teda znamená „nemeckí ľudia“. Kopernica zostala osídlená nemeckým obyvateľstvom až do r. 1945, kedy na základe Postupimskej konferencie bolo 95 % obyvateľov nemeckej národnosti vysťahovaných do Nemecka (Mníchov, Štuttgart, Herenberg, Göppingen, Reutlingen), spolu 1443 obyvateľov z celkového počtu 1519 obyvateľov. To bol vážny zásah do plynulého rozvoja obce. Obec bola potom osídlená obyvateľmi z rôznych častí Slovenska, najmä z Horehronia a okolia Kremnice.

Obec patrila ostrihomskému arcibiskupstvu a od 18. storočia banskobystrickému biskupstvu. Od 18. storočia sa obec vyvíjala ako zemepanské mestečko. Nachádza sa tu stará fara s matrikou od r.1626. V medzivojnovom období tu sídlil notársky úrad pre Kopernicu a Slaskú.

Kopernica je pôvodne kolonizačná dedina po oboch brehoch Kopernického potoka s prevažne murovanými domami z kameňa. Sú to veľké trojpriestorové domy s vysokou sedlovou strechou, doskovým štítom a pavlačou na južnej strane.

Prví osadníci dnešnej Kopernice sa živili drevorubačstvom a pálením dreveného uhlia. Postupne s kľčovaním lesa a potrebou zabezpečenia obživy boli tu roľníci, remeselníci a z remesiel bola to najmä ťažba kvalitného kameňa a jeho spracovanie na mlynské kamene a stavebný materiál, ale aj ďalšie remeslá. V obci bol mlyn, tehelňa, domáce spracovanie ľanu a súkna na odev a obuv. Časť mužov pracovala v kremnických baniach. Obyvateľstvo bolo sebestačné a len raz dva razy do roka navštívilo Kremnicu pre doplnenie zásob alebo predaj vlastných nadproduktov. Zmena nastala po 2. svetovej vojne, kedy sa pôda obrábala menej a obyvateľstvo sa zamestnalo prevažne v kremnických závodoch a neskôr v ZSNP v Žiari nad Hronom. Od r.1990 časť obyvateľstva má vlastnú živnosť, časť obyvateľstva je zamestnaná u živnostníkov, no vleklým problémom zostáva nezamestnanosť, najmä obyvateľov so základným vzdelaním alebo mladých absolventov s učňovským vzdelaním.

V súčasnosti má obec jeden obchod s miešaným tovarom a dve pohostinstvá. Obec vlastní kultúrny dom aj budovu požiarnej zbrojnice.

V medzivojnovom období mala obec knižnicu. V súčasnosti v obci táto kultúrna ustanovizeň nie je.

Obec má futbalové ihrisko, no ďalšie priestory na voľnočasové aktivity občanov každého veku, no najmä mládeže, obec nemá. Obec postráda upravené priestranstvá na oddych seniorov a matiek s deťmi.

Pamiatky obce:

Zo stredovekej zástavby sa zachoval len gotický kostol sv.Martina, pôvodne jednolod'ový, s polygonálnym uzáverom, zaklenutý valenou lunetovou klenbou. K severnej strane lode je pristavená nová bočná loď s betónovým stropom, napojená na staršiu loď dvoma segmentovými arkádami. V interieri sa zachovali pôvodné gotické kamenné architektonické detaily. Hlavný oltár je z polovice 18. st., kamenná krstiteľnica je z pol. 15.storočia, drevená socha madony je z prelomu 15.a 16. storočia. Na vonkajšku kostola sa zachovali oporné piliere. Kostol je zapísaný do Zoznamu pamiatkového fondu SR pod č.1243 ako NKP. V súčasnosti, ako nová dominanta obce, bol postavený moderný kláštor klarisiek.

Významné osobnosti obce :

V predvojnovom a medzivojnovom období, sa všeobecne považuje za významnú osobnosť ľudová liečiteľka a školená pôrodná asistentka pani Terézia Műnichová, známa po celom Slovensku ako „kopernická baba“, ktorej liečiteľské schopnosti si cenili vyličení, ale aj odborníci z oblasti medicíny.

Ďalšou významnou osobnosťou, ktorá vyrástla v obci Kopernica je slovenský atlét Jozef Pribilinec, olympijský víťaz v chôdzi z roku 1988 zo SOULU a majster Európy z r.1986. V rovnakej disciplíne získal strieborné medaily na majstrovstvách sveta v rokoch 1983 a 1987 a ocenenie „najlepší československý športovec“ v rokoch 1986 a 1988.

Výchova a vzdelávanie:

Rímskokatolícka škola bola založená r. 1713 s nemeckým vyučovacím jazykom. V šk. roku 1918/1919 mala dve triedy so 102 žiakmi, no v šk. roku 1932/1933 má už 6 tried s 358 žiakmi. Nová budova školy bola postavená v r.1906 a v nej pokračovalo vzdelávanie žiakov na 1.stupni ZŠ aj po druhej svetovej vojne s vyučovacím jazykom slovenským.

Na základe organizačných zmien v školstve bol 1.stupeň ZŠ zrušený v r.1979, od kedy všetky deti si plnia povinnú školskú dochádzku v ZŠ v Kremnici. V obci sa udržala len materská škola.

Podnikanie v obci:

Podľa dostupných prameňov v obci Kopernica podniká 37 podnikateľov. Najvýznamnejšie sú ROMIN SLOVAKIA, spol. s r.o., KOPERBENT s.r.o., KoperEkomin s.r.o., BENOX, s.r.o. BENTOKOP s.r.o., ABIES s.r.o.,zamestnávajúcimi cca 50 obyvateľov obce. Venujú sa ťažbe a spracovaniu bentonitových ílov, žiadaných na tesniace účely pri výstavbe diaľníc, skládok odpadov, ale aj pre hygienické zabezpečenie chovu mačiek a psov (kočkolit) a pod. Finálnymi výrobkami zásobujú slovenský trh, ale uplatňujú sa s nimi aj v Rakúsku, Česku, SRN, Belgicku, Maďarsku a v Poľsku.

Majú veľký vplyv aj na zamestnanosť a rozvoj obce.

Organizačná štruktúra obecného úradu:

Organizácia má nasledovnú štruktúru:

Rastislav Slanina – starosta obce Kopernica 1 - 12/2013
Ing. Ivan Štulajter – hlavný kontrolór obce Kopernica 1 – 12/2013
Jana Modrianska – ekonómka obce Kopernica
Iveta Martinková – riaditeľka a učiteľka Materskej školy obce Kopernica
Marta Červenáková – vedúca a kuchárka školskej jedálne Materskej školy Kopernica

Organizácia mala v roku 2013 priemerne 5 zamestnancov, z toho 3 riadiacich pracovníkov a to starosta obce, riaditeľka MŠ a vedúca ŠJ.

Organizácia je zriaďovateľom Materskej školy, Kopernica č. 96, ktorá je bez právnej subjektivity.

Údaje o rozpočtovom hospodárení :

Základným nástrojom finančného hospodárenia obce bol rozpočet obce na rok 2013. Obec v roku 2013 zostavila rozpočet podľa ustanovenia § 10 odsek 7) zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Rozpočet obce na rok 2013 bol zostavený ako prebytkový.

Hospodárenie obce sa riadilo podľa schváleného rozpočtu na rok 2013.

Rozpočet obce/rozpočtovej organizácie/príspevkovej organizácie bol schválený obecným zastupiteľstvom dňa 28. 11. 2012 uznesením č.55/2012.

Rozpočet bol zmenený:

- prvá zmena č. 1/2013 schválená obecným zastupiteľstvom dňa 16. 09. 2013 uznesením č. 30/2013
- druhá zmena č. 2/2013 schválená starostom dňa 28. 10. 2013
- tretia zmena č. 3/2013 schválená starostom dňa 20. 12. 2013

/viď. tab. č. 12, 13, 14 v tabuľkovej časti poznámok/

	Rozpočet na rok 2013	Rozpočet po zmenách 2013
Príjmy celkom	114.847,- €	124.285,- €
z toho:		
Bežné príjmy	114.797,- €	121.000,- €
Kapitálové príjmy	50,- €	3.285,- €
Finančné príjmy úver	0 €	0 €
Príjmy rozpočt. organizácií .	0 €	0 €

	Rozpočet na rok 2013	Rozpočet po zmenách 2013
Výdavky celkom	113.735,- €	141.904,21 €
Z toho		
Bežné výdavky	104.235,- €	111.801,- €
Kapitálové výdavky	9.500,-€	30.103,21 €
Finančné výdavky	0 €	0,00 €
Výdavky rozpočt. organizácií	0 €	0,00 €

Skutočnosť k 31. 12. 2013 viď. FIN 1-12

Bilancia aktív a pasív k 31. 12. 2013

Aktíva

	Začiatkový stav K 1.1.2013	Konečný zostatok k 31.12.2013
Majetok spolu	422.664,71	415.485,44
Neobežný majetok spolu	327.693,89	336.178,15
Z toho:		
Dlhodobý nehmotný majetok	0	0
Dlhodobý hmotný majetok	239.225,89	247.710,15
Dlhodobý finančný majetok	88.468	88.468,00
Obežný majetok spolu	91.884,18	78.836,10
z toho:		
Zásoby	224,25	144,06
Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy	0	0
Dlhodobé pohľadávky	0	0
Krátkodobé pohľadávky	4.102,28	4.702,63
Finančné účty	87.557,65	73.989,41
Poskytnuté návratné dlhodobé finančné výpomoci	0	0
Poskytnuté návratné krátkodobé finančné výpomoci	0	0
Časové rozlíšenie	3.086,64	471,19

Pasíva

	Začiatkový stav k 1.1.2013	Konečný stav k 31.12.2013
Vlastné imanie a záväzky spolu	422.664,71	415.485,44
Vlastné imanie	289.100,21	290.017,61
Z toho:		
Oceňovacie rozdiely	2.097,42	2.097,42
Fondy		
Výsledok hospodárenia	287.002,79	287.920,19
Záväzky	5.787,34	5.522,67
Z toho:		
Rezervy	470	470
Zúčtov.medzi subjektmi verejnej správy	0	47,86
Dlhodobé záväzky	35,92	35,43
Krátkodobé záväzky	5.281,42	4.969,38
Bankové úvery a výpomoci	0	0
Časové rozlíšenie	127.777,16	119.945,16

Tvorba a použitie prostriedkov rezervného a sociálneho fondu

Rezervný fond

Obec vytvára rezervný fond vo výške 10% prebytku hospodárenia príslušného rozpočtového roka. Peňažné prostriedky rezervného fondu sa vedú na spoločnom bežnom bankovom účte. O použití rezervného fondu rozhoduje obecné zastupiteľstvo.

Fond rezervný	Suma v €
Začiatkový stav k 1.1.2013	28.554,35
Prírastky – z prebytku rozpočtového hospodárenia	23.379,88
ostatné prírastky	
Úbytky - použitie rezervného fondu	19.553,21
krytie schodku hospodárenia	
ostatné úbytky	
Konečný zostatok k 31.12.2013	32.381,02

Sociálny fond

fondu upravuje kolektívna zmluva.

Sociálny fond	Suma v €
Začiatkový stav k 1.1.2013	20,49
Prírastky – povinný prídely 1,25 %	265,79
ostatné prírastky	
Úbytky - stravovanie	268
regeneráciu pracovnej sily	
dopravné	
ostatné úbytky	
Konečný zostatok k 31.12.2013	18,28

Informácie o transferoch a vzťahoch so subjektami verejnej správy

Obec v roku 2013 prijala tuzemské bežné transfery v rámci verejnej správy zo štátneho rozpočtu

kód 111 transfer ÚPSVaR – rodinné prídavky	600,60 €
kód 111 transfer ÚPSVaR – strava a škol. potr. detí v hmot.núdzi	512,60 €
kód 111 transfer KÚ ŽP SR	44,39 €
kód 111 transfer KÚpCDaPK SR	22,00 €
kód 111 transfer voľby do VÚC I.a II.kolo	1.062,83 €
kód 111 transfer Min.dopravy SR	1.048,63 €
kód 111 transfer Min.finan.5% pedag.a nepedagog.	927,14 €
kód 111 transfer ObÚ pozem.BB,činn.kom.ROEP	13,80 €
kód 111 transfer KŠÚ pre MŠ	484,00 €
kód 111 transfer REGOB SR	139,59 €
Spolu transfery prijaté kódom 111 :	4.855,58 €

Transfery boli použité na účely, pre ktoré boli poskytnuté.

Transfery boli prijaté a vo vecnej a časovej súvislosti s nákladmi následne zúčtované na účet **693**.

Obec v roku 2013 poskytla bežné transfery Telovýchovnej jednote Kopernica vo výške 1.200,- € (účet 586) a Centru voľného času Cvrček Kremnica vo výške 390,- € (účet 585).

Obec prijala v r. 2013 granty :

od firmy ORTAC, s. r. o., Banská cesta 27, Kremnica vo výške

2.200,- €

Boli použité výlučne podľa sponzorskej zmluvy pre rozvoj regiónu na obnovu miestneho parku a zakúpenie lavičiek (**311 kód 72a a zúčtované na účte 697**).

Prehľad o stave a vývoji dlhu k 31. 12. 2013

-voči bankám : žiadny

-voči dodávateľom : žiadny

-voči štátnemu rozpočtu : žiadny

-voči zamestnancom : žiadny

Obec Kopernica nemá ku koncu roka 2013 žiadny dlh ani úver.

Návrh záverečného účtu obce Kopernica za rok 2013 je spracovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami § 16 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a obsahuje všetky predpísané náležitosti podľa § 16, odsek 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Návrh záverečného účtu obce Kopernica za rok 2013 bol v zmysle § 9, odst. 2 zákona o obecnom zriadení a § 16, odsek 9 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy sa zverejňuje najmenej na 15 dní v obci v obecnej skrínke podľa VZN.

Riadna účtovná závierka za rok 2013 a hospodárenie obce za rok 2013 boli vyhotovené v súlade s § 9, odsek 4 zákona o obecnom zriadení a § 16 odsek 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a toto bude overené audítorom.

Účtovná závierka za rok 2013 bola vykonaná v súlade so zákonom č.431/2002 Z.z. o účtovníctve v platnom znení. Účtovná závierka za rok 2013 vyjadruje verne vo všetkých významných súvislostiach finančnú situáciu obce Kopernica k 31. 12. 2013 a výsledok hospodárenia za uvedený rok je v súlade so zákonom č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v platnom znení.

Vypracovala: Jana Modrianska

V Kopernici, 02. 04. 2014

Rastislav Slanina
starosta obce